The background features a light blue world map. In the foreground, there are dark silhouettes of a man and a woman. The man is on the left, and the woman is on the right, with her hand near her face as if listening or speaking. The text is overlaid on this scene.

*Тұлғаны қалыптастыруға
ықпал ететін тәрбие жүйесін
құру және дамыту*

Танатарова Ж.Т.

LOGO

Жеке тұлға туралы түсінік және оның құрылымы:

❖ **Жеке тұлға дегеніміз – қоғам мақсатына сай ойлау, сөйлеу қабілетінің арқасында саналы әрекет, қарым-қатынас жасайтын, рухани құндылықтарды бойында жинаған, тәрбие, білім, мәдениет, дүниетаным, рухани зерделілік, мінез-құлық ерекшеліктерімен дараланатын адам.**

Жеке тұлғаның құрылымы:

Тұлға

Темперамент

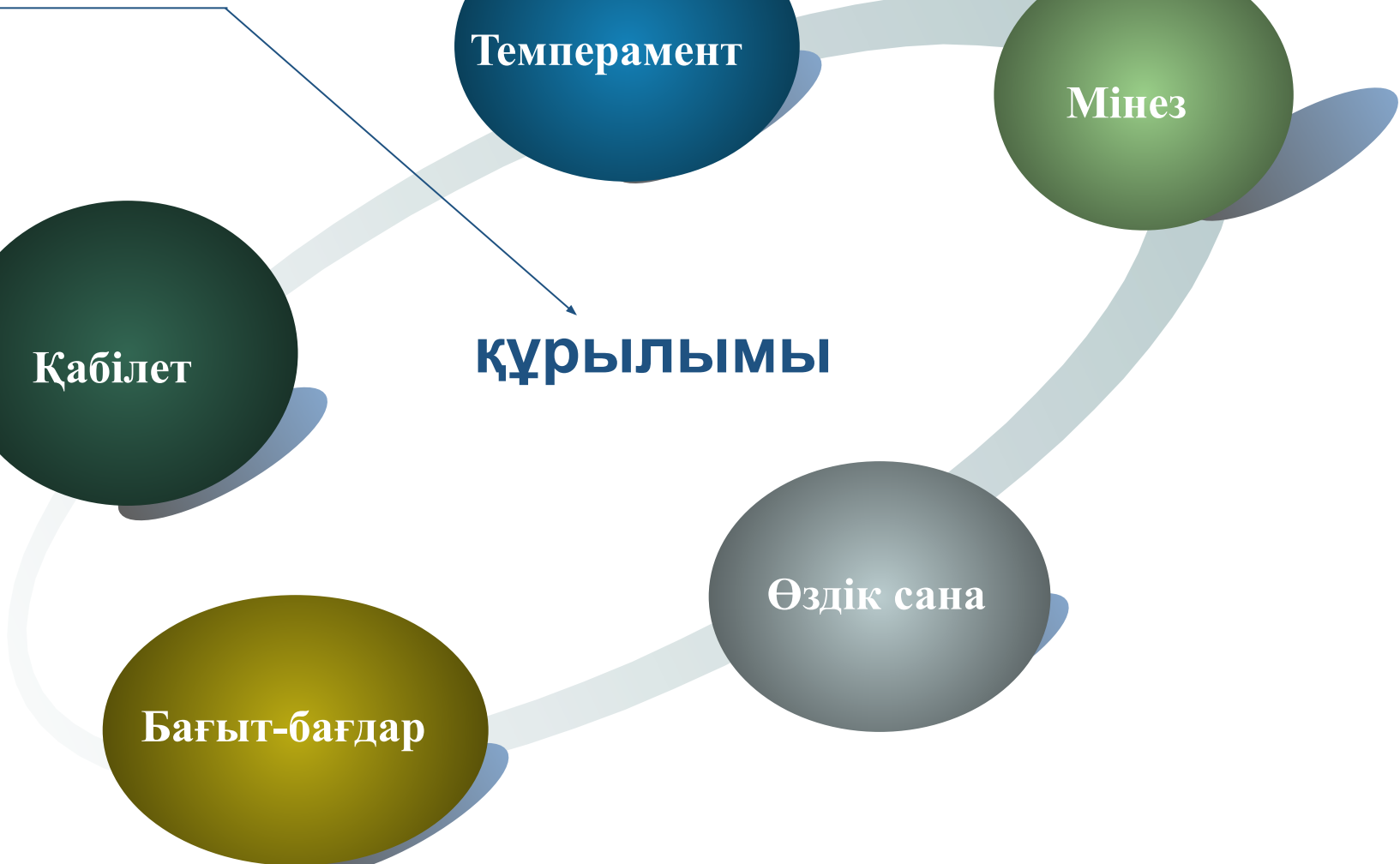
Мінез

Қабілет

құрылымы

Өздік сана

Бағыт-бағдар

Темперамент

- ◆ **Темперамент дегеніміз – адамның жүйке қызметінің қасиеттерінен көрінетін, мінез–құлқының импульсивті–динамикалық көрінісінің жалпылама сипаттамасы.**

МІНЕЗ

- ❖ **Бұл адамның әлеуметтік мінез–құлқының ерекшелігі. Ол әлеуметтік топтағы жеке адамның өмір қалпын бейнелейді және жүктелген іске, адамдарға қарым–қатынасынан көрініп отырады. Күнбе–күнгі тіршілікте адам, әдетте, менмен не көпшіл, қайырымды не сараң, биязы не дөрекі, батыл не солқылдақ, табанды, ержүрек не байбалаңшыл болып сипатталады. Олай болса мінез негізінде жеке адамның моральдық–еріктік қасиеттері жатады.**

Қабілет

Кез келген іс-әрекет күрделі де сан қырлы болып келеді. Ол адамның психикалық және физикалық қуатына әр түрлі талап қояды. Егер жеке адамда бар қасиеттер жүйесі осы талаптарға сай болса – онда іс-әрекетті табысты, әрі жоғары дәрежеде орындай алады. Егер осындай сәйкестік болмаса – онда индивидте қабілет болмағаны. Қабілеттілік адамның дамуын жеделдетеді, еңбекте шығармашылық табысқа жеткізеді, оған материалдық және рухани ләззат береді.

Дарындылық

- ◆ **Таланттылық** – даналықтың қалыптасуына аса қолайлы жағдайлар, жеке адамның жан–жақты дамыған кезінде туады. Мысалы, Абай, Шоқан, Нұрғиса аталарымыз шығармашылық қызметтегі даналықтың және адамның жан–жақты дамуының үлгісі болып табылады.

Өздік сана

- ◆ **Адамның жануарлардан айырмашылығы – ол өзін танитын және білетін, өзін түзетіп және жетілдіріп отыруға қабілетті тіршілік иесі.**
- ◆ **Өзіндік сана-сезім – сананың өзінді білу мен өзіне қатынастың бірлігі ретінде көрінетін бір түрі. Өзіндік сана-сезім сыртқы ортаны және өзінді өзің танудың бейнеленуінен біртіндеп қалыптасады.**
- ◆ **«Баланың өзін-өзі аңғаруынан кейін, есейген соң өз санасының актілеріне сын көзбен қарауға, яғни өзінің бүкіл ішкі дүниесін сырттан келіп қосылатын барша құбылыстардан бөліп қарауға, оны талдауға және сыртқымен салыстыруға, бір сөзбен айтқанда, өз санасының актіні зерттеуге мүмкіндік беретін өзіндік сана-сезім туады» - деп, И.М. Сеченев дәріптеген.**

Ерік - әрекет - қылық

*саналы өзіндік реттелуі,
қажеттік, не мүмкіндік деп
субъект пайымдаған мақсатқа
жету бағытында әрекет, қылық
белсенділігін жұмылдыру.*

*Ерік қасиеттері: ынталандыру,
тұрақтандыру, тежестіру.*

«Рухани - адамгершілік тәрбиенің маңызы»

- **Мақсаты:** Оқушыларды адамгершілікке тәрбиелеу, баланың жеке тұлғалық қабілетін қалыптастыру мен дамытудың аса маңызды бір саласы, ұжымға, қоғамға, Отанға, еңбекке, өз міндеттеріне және өз басына жауапкершілігін қалыптастыру.

Тәрбие сағатының барысы:

- *I-кезең: Тәрбие сағатымен таныстыру*
- *II-кезең: Оқушылардың адамгершілік жайлы түсінігі*
- *III-кезең: Саяхатқа шығу ойыны*
- *IV-кезең: Адамгершіліктің негізгі қағидаларын білесің бе?
(ойын ортаға салу)*
- *V-кезең: Пікірсайыс (қорытындылау)*

*«Тәрбиесіз адам адамгершілік
жағынан надан, дүмше, - деп
жазды В.А. Сухомлинский, - бұл да
бір, ақаулы двигательмен
ұшырылған самолет те бір, өзі
өледі, өзгені де ала кетеді».*

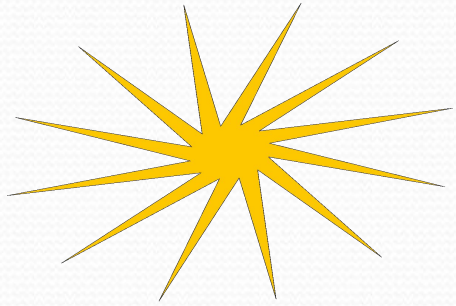
Адамгершілік – адамның асыл қасиеті.

*Жүсіп Баласағұн адамгершілік пен
инабаттылықтың төрт қасиетін 6600
тармақтан, 72 тараудан тұратын
«Құтты білік» дастанында көрсетіп берді.*

*Шығыстың ұлы ғалымы Әл-Фараби:
«Жас жеткіншектеріңізді көрсетіңіз,
мен сіздердің болашақтарыңызды
айтып берейін» деген екен.*

Адамгершілік бастауы неде?

“Саяхатқа шығу” ойыны

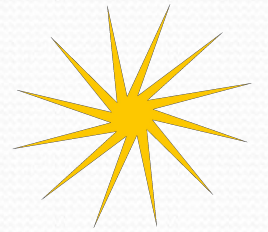

*«Қартайса қарт бабаңды сыйлай біл.
Күндердің күні болғанда кімдерде кімнің
белі дейсің бүгілмес» деп Бұқар жырау
данамыз айтқан екен.*

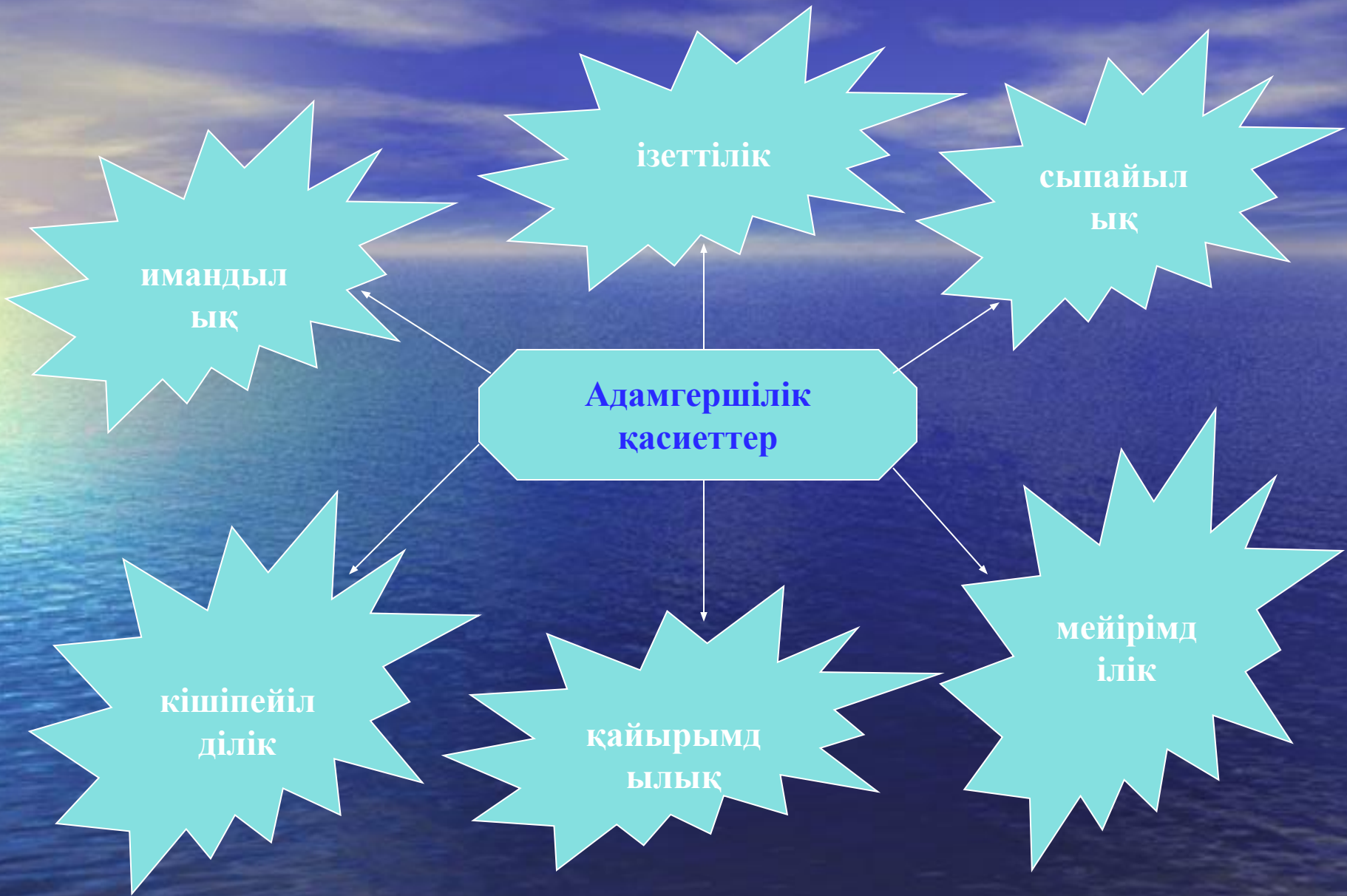
Адамгершіліктің негізгі қағидалары қандай?

*«Адамгершілік – асыл қасиет»
пікірсайыс*

ізеттілік

сыпайылық

имандылық

Адамгершілік
қасиеттер

мейірімділік

кішіпейілділік

қайырымдылық

Адами қарым-қатынасқа үйренейік

Үлкенге құрмет – кішіге ізет

Өзгеге жасаған ізетің – өзіңе жасаған құрметің

Кешірімді бала – кішіпейіл бала

Кешірім – ізгіліктің белгісі

*Бүгінгі мектеп түлегі –
ертеңгі елдің тірегі*

LOGO

Мақсаты:

**ОҚУШЫЛАРДЫҢ БІЛІМ ШЫҢЫНА
ТАЛПЫНУДА АЛҒАШҚЫ ҚАДАМ
ЖАСАУЛАРЫ ҮШІН БОЙЛАРЫНДА
ҚАНДАЙ ҚАСИЕТТЕР БОЛУЫ КЕРЕК,
НЕГЕ БЕЙІМДЕЛУ КЕРЕКТІГІ ЖАЙЛЫ
ОЙЛАРЫН БІЛУ, ОЙ БӨЛІСУ; ЖЕКЕ
ТҰЛҒАНЫҢ САПАЛЫҚ ҚАСИЕТТЕРІН
АРТТЫРУ, ЖЕКЕ ТҰЛҒА ҚАЛЫПТАСТЫРУ
БАҒЫТЫНДА ДҮНИЕТАНЫМЫН
КЕҢЕЙТУ.**

I кезең

«Таңғалдыра таныстыру»

*«Екі шындық, бір өтірік»
ойыны*

II кезең

**«Пайда ойлама, ар ойла,
Талап қыл артық білуге»**

Абай

I топ: *ҰБТ жайлы не білесіз?*

II топ: *ҰБТ тапсыратын оқушының міндеттері қандай?*

III топ: *Мамандықтың қандай салаларын білесіздер, сіздің топ мүшелері қай салаларын таңдап отыр?*

III кезең

**«Талмасын қанат, сөнбесін үміт,
Армандар алға жалғансын!»**

Мұқағали

«Жүректен жүрекке»

IV кезең

«Түстер қасиеті таңғажайып»

Мәңгі лаулап жану үшін ғаламда,
Үлкен бақыт табу үшін ғаламда,
Үлкен болып қалу үшін ғаламда
Үлкен арман керек екен адамға»

Мұхтар Шаханов

«Тілек сандықшасы»

Жандары қаламайтын аласаны
Өрендер алда талай бел асады.
Әлемге туған халқын танытатын
Шәкірттер – еліміздің болашағы!

*«Білім жолында
қанаттарың талмай,
білім көгіне самғай
беріңдер»*

Назарларыңызға рахмет!

LOGO